

1. Konstytucja

1. Konstytucja – inaczej ustawa zasadnicza.

- a) Nadrzędny akt prawny w państwie, który zawiera obowiązujące w nim zasady ustroju, prawa i obowiązki obywateli, wymienia najważniejsze organy władzy państwowej oraz ich kompetencje (uprawnienia).
- b) Konstytucja III RP została uchwalona 2.04.1997 r. Składa się z preambuły (wstępu) oraz 13 rozdziałów

2. Zasady ustroju III Rzeczypospolitej.

- 1) **Zasada suwerenności Narodu** – władza w państwie należy do Narodu, rozumianego jako wspólnota obywateli. Naród sprawuje tę władzę poprzez swoich przedstawicieli wybranych w demokratycznych wyborach.
- 2) **Zasada niepodległości i suwerenności RP** - państwo polskie jest organizacją niezależną w podejmowaniu decyzji od innych państw, jest organizacją samodzielną i nieograniczoną; władza państwowa jest władzą najwyższą (zwierzchnią) na danym obszarze.
- 3) **Zasada republikańskiej formy państwa** – Rzeczypospolita jest republiką = rzeczą publiczną = wspólną sprawą obywateli. Organy władzy są wybierane przez obywateli na określony czas – kadencję.
- 4) **Zasada demokratycznego państwa prawnego** - organy władzy państwowej działają na podstawie prawa i w granicach prawa.
- 5) **Zasada podziału władzy i równowagi władz** – władza dzieli się na ustawodawczą, wykonawczą i sędziowską. Władze te wzajemnie się równoważą.
- 6) **Zasada pluralizmu politycznego** – zapewnia warunki działalności partii politycznych reprezentujących różne programy. Każdy obywatel ma prawo do swobodnego wyrażania swoich poglądów. Polska Konstytucja zabrania jednak rozpowszechniania ideologii faszystowskiej i komunistycznej.
- 7) **Zasada decentralizacji władzy publicznej i samorządu** - zasada decentralizacji władzy – polega na przekazaniu organizacjom nie podporządkowanym rządowi funkcji publicznych pozostających dotąd wyłącznie w kompetencjach władz centralnych.

3. Prawa i obowiązki obywateli w świetle konstytucji III RP.

a) obowiązki:

- wierność Rzeczypospolitej Polskiej oraz troska o dobro wspólne ,
- przestrzeganie prawa Rzeczypospolitej Polskiej ,
- ponoszenie ciężarów i świadczeń publicznych, w tym podatków, określonych w ustawie,
- obrona Ojczyzny ,
- dbałość o stan środowiska i ponoszenie odpowiedzialności za spowodowane przez siebie jego pogorszenie .

b) prawa obywatelskie określa II rozdział polskiej konstytucji. Dzielimy je na:

- wolności i prawa osobiste
- wolności i prawa polityczne
- wolności i prawa ekonomiczne, socjalne i kulturalne.

Zadanie domowe – wypisz z polskiej konstytucji po 5 praw obywatelskich z każdej kategorii.